III

*(Přípravné akty)*

# EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

## STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

**ze dne 18. září 2020**

**k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhradních referenčních hodnot za některé ukončované referenční hodnoty**

**(CON/2020/20)**

(2020/C 366/04)

### Úvod a právní základ

Evropská centrální banka (ECB) obdržela dne 8. září 2020 žádost Rady Evropské unie o stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhradních referenčních hodnot za některé ukončované referenční hodnoty ([1]) (dále jen „navrhované nařízení“).

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na čl. 127 odst. 4 a čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť navrhované nařízení obsahuje ustanovení, která a) se týkají transmise měnové politiky a mají tak vliv na základní úkol Evropského systému centrálních bank (ESCB) spočívající ve vymezování a provádění měnové politiky Unie podle čl. 127 odst. 2 Smlouvy a b) mají vliv na úkol ESCB přispívat k řádnému provádění opatření, která přijímají příslušné orgány v oblasti stability finančního systému podle čl. 127 odst. 5 Smlouvy. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

### Obecné připomínky

1. ***Cíle navrhovaného nařízení***

1.1 ECB vítá hlavní cíl navrhovaného nařízení, kterým je změnit nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ([2]) tak, že se Evropské komisi svěří pravomoc přijmout prováděcí akt ke stanovení zákonné náhradní sazby, která by ze zákona nahradila určité referenční hodnoty v případech, kdy by ukončení jejich zveřejňování způsobilo závažné narušení fungování finančních trhů v Unii a kdy probíhá kontrolovaný proces řádného ukončení jejich poskytování ([3]). Ke dni vstupu prováděcího aktu Komise v platnost by náhradní referenční hodnota stanovená v uvedeném aktu ze zákona nahradila všechny odkazy na referenční hodnotu, která přestala být zveřejňována, a to ve všech finančních smlouvách, finančních nástrojích a měřeních výkonnosti investičního fondu, na něž se vztahuje nařízení (EU) 2016/1011 a jež neobsahují vhodná záložní ustanovení.

([1]) COM (2020) 337 final.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014 (Úř. věst. L 171, 29.6.2016, s. 1).

([3]) Nový článek 23a nařízení (EU) 2016/1011, který má být vložen ustanovením čl. 1 odst. 2 navrhovaného nařízení.

1.2 ECB to považuje za užitečný dodatečný nástroj, jehož využití by vyplnilo právní vakuum, které by panovalo v případě smluv s dohlíženými osobami ve smyslu čl. 3 bodu 17 nařízení (EU) 2016/1011 ([4]) (dále jen „dohlížené osoby v Unii"), v nichž se odkazuje na referenční hodnotu, jejíž ukončení by významně narušilo fungování finančních trhů v Unii, pokud příslušné smlouvy nestanoví ani neobsahují vhodnou záložní referenční sazbu. To by pomohlo zmírnit riziko zmaření účelu smluv a riziko pro finanční stabilitu, která by mohla vzniknout v důsledku ukončení poskytování takové referenční hodnoty.

1.3 ECB rovněž podporuje návrh, aby byly z oblasti působnosti nařízení (EU) 2016/1011 vyňaty referenční hodnoty směnných kurzů spravované ve třetích zemích, které odkazují na spotový směnný kurz měny třetí země, jež není volně směnitelná, a které splňují ostatní kritéria stanovená v navrhovaném nařízení ([5]). S výjimkou referenčních hodnot poskytovaných centrálními bankami nebude používání referenčních hodnot směnných kurzů třetích zemí po roce 2021 v Unii ([6]) povoleno, pokud u nich neproběhne postup posouzení rovnocennosti, uznání nebo schválení. ECB si je vědoma toho, že splnění této podmínky by bylo problematické, neboť tyto druhy referenčních hodnot nejsou mimo Unii regulovány. Vynětím těchto referenčních hodnot z působnosti nařízení (EU) 2016/1011 by se však dohlíženým osobám v Unii umožnilo je nadále používat.

**Konkrétní připomínky**

2. ***Zájem ECB na přechodu trhu na téměř bezrizikové sazby a její úloha při podpoře tohoto přechodu***

2.1 Referenční hodnoty a zejména referenční úrokové sazby nebo mezibankovní nabídkové sazby jsou důležité pro fungování finančních trhů a transmisi měnové politiky. Transmise měnové politiky do širší ekonomiky závisí na schopnosti ECB sledovat změny referenčních hodnot na peněžních trzích v reakci na změny měnověpolitických úrokových sazeb ECB. Neexistence odolných a spolehlivých referenčních hodnot by proto mohla vést k narušení finančních trhů s možným významným nepříznivým dopadem na transmisi měnové politiky ECB prostřednictvím jejích rozhodnutí a na schopnost Eurosystému přispívat k řádnému provádění opatření, která příslušné orgány přijímají v oblasti stability finančního systému.

2.2 Vzhledem k těmto rizikům plní ECB řadu úloh při podpoře přechodu finančního trhu z referenčních hodnot s kritickým významem v eurozóně na téměř bezrizikové sazby. V roce 2017 zřídila ECB společně s Komisí, Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy a belgickým orgánem pro finanční služby a trhy (FSMA) pracovní skupinu pro eurové bezrizikové sazby, pro kterou zajišťuje sekretariát. Od října 2019 ECB dále na základě údajů, které má již Eurosystém k dispozici, zveřejňuje eurovou nezajištěnou jednodenní úrokovou sazbu (€STR), která doplňuje stávající referenční sazby stanovené soukromým sektorem a slouží jako záložní referenční sazba. Pracovní skupina doporučila €STR jako bezrizikovou sazbu pro euro, která má nahradit sazbu EONIA, jejíž poskytování bude ukončeno od roku 2022. ECB se rovněž podílí na činnosti oficiální sektorové řídící skupiny, která poskytuje doporučení Radě pro finanční stabilitu při hodnocení pokroku dosaženého při přechodu na téměř bezrizikové úrokové sazby v celosvětovém měřítku.

3. ***Stanovení zákonné náhradní sazby, která má nahradit jinou referenční hodnotu, než je LIBOR***

ECB bere na vědomí, že navrhovaná pravomoc Komise stanovit náhradní sazbu je primárně zaměřena na smlouvy s dohlíženými osobami v Unii, které odkazují na sazbu LIBOR ([7]), neboť tato referenční hodnota nemusí být po skončení roku 2021 dále poskytována. Vláda Spojeného království v této souvislosti nedávno oznámila svůj záměr změnit svá nařízení týkající se referenčních hodnot s cílem zajistit, aby měl britský regulační orgán Financial Conduct Authority do konce roku 2021 příslušné regulační pravomoci ke správě a řízení období před úplným ukončením poskytování sazby

([4]) Ustanovení čl. 3 bodu 17 nařízení (EU) 2016/1011 zahrnuje ve své definici dohlížených osob úvěrové instituce, investiční podniky a některé další kategorie finančních institucí.

([5]) Nový čl. 2 odst. 3 a 4 nařízení (EU) 2016/1011, který má být vložen ustanovením čl. 1 odst. 1 písm. b) navrhovaného nařízení.

([6]) Čl. 51 odst. 4a a 4b nařízení (EU) 2016/1011.

([7]) Vzhledem k tomu, že se sazba LIBOR uveřejňuje pro různé měny a doby splatnosti, odkazy na sazbu LIBOR v tomto stanovisku se považují za odkazy na sazbu LIBOR pro konkrétní dvojici měny a doby splatnosti, jejíž zveřejňování má být ukončeno.

LIBOR způsobem, který mimo jiné zajistí integritu trhu ([8]). ECB konstatuje, že vzhledem k tomu, že navrhovaná pravomoc Komise stanovit náhradní sazbu je v navrhovaném nařízení formulována neutrálně, může se potencionálně uplatňovat na smlouvy, které odkazují na jiné referenční hodnoty - například na sazbu EURIBOR - za předpokladu, že jsou ve vztahu k příslušné referenční hodnotě splněny rámcové podmínky stanovené v navrhovaném nařízení a v prováděcím aktu Komise.

4. ***Pohotovostní plánování dohlížených osob v Unii***

4.1 ECB si všímá, že čl. 28 odst. 2 nařízení (EU) 2016/1011 vyžaduje, aby dohlížené osoby v Unii, které nejsou administrátory referenčních hodnot a které používají určitou referenční hodnotu, včetně úvěrových institucí, vypracovávaly a uchovávaly podložené písemné plány, v nichž stanoví, jaká opatření učiní v případě, že se tato referenční hodnota podstatně změní nebo že její poskytování bude ukončeno. Je-li to možné a vhodné, jsou dohlížené osoby v Unii povinny ve svých pohotovostních plánech určit jednu nebo více alternativních referenčních hodnot, na něž by mohlo být odkazováno náhradou za referenční hodnoty, které již nejsou poskytovány, a uvést, proč by tyto referenční hodnoty byly vhodnou alternativou. Dohlížené osoby v Unii jsou dále povinny na vyžádání předložit tyto plány a veškeré aktualizace relevantnímu příslušnému orgánu a odpovídajícím způsobem je promítnout do smluvního vztahu s klienty ([9]). ECB proto vychází z toho, že stanovení zákonné náhradní sazby Komisí bude dodatečným nástrojem, který bude možné uplatnit ve vztahu k ukončované referenční hodnotě za podmínek stanovených v navrhovaném nařízení, a že tím nejsou dotčeny povinnosti dohlížených osob v Unii spojené s pohotovostním plánováním podle čl. 28 odst. 2 nařízení (EU) 2016/1011.

4.2 ECB nedávno zveřejnila horizontální hodnocení připravenosti úvěrových institucí na reformy referenčních sazeb ([10]) v návaznosti na horizontální hodnocení dopadu reforem podle nařízení (EU) 2016/1011 na úvěrové instituce, nad nimiž je vykonáván dohled v rámci jednotného mechanismu dohledu. ECB na svých internetových stránkách rovněž zveřejnila samostatnou zprávu o přípravách úvěrových institucí na reformy referenčních sazeb ([11]), která uvádí určité osvědčené postupy, jež mohou úvěrovým institucím pomoci při plánování přechodu na nové referenční hodnoty. Závěry těchto zpráv zdůrazňují, že je důležité, aby úvěrové instituce urychlily své přípravy na přechod na bezrizikové sazby, zejména vypracováním a prováděním zmírňujících opatření a zahrnutím spolehlivých a vhodných záložních mechanismů do své smluvní dokumentace. ECB proto nepovažuje navrhovanou dostupnost mechanismu zákonné náhradní sazby za alternativu k přechodu ze sazby EURIBOR nebo LIBOR na nové sazby, pokud lze určitou smlouvu reálně změnit.

5. ***Doporučení pracovní skupiny pro eurové bezrizikové sazby***

5.1 ECB si všímá, že podle navrhovaného nařízení by byla Komise při přijímání prováděcího aktu ke stanovení náhradní referenční hodnoty povinna přihlédnout k doporučení, je-li k dispozici, vydanému pracovní skupinou pro alternativní referenční sazby působící pod záštitou centrální banky odpovědné za měnu, v níž jsou denominovány úrokové sazby náhradní referenční hodnoty ([12]).

5.2 V této souvislosti by chtěla ECB připomenout, že pracovní skupinu pro eurové bezrizikové sazby zřídila ECB spolu s Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy, FSMA a Komisí a že ECB zajišťuje pro tuto pracovní skupinu sekretariát a od zahájení její činnosti se jí účastní jako pozorovatel. Doporučení vydaná v tomto kontextu jsou nicméně výlučně doporučeními této pracovní skupiny zástupců soukromého sektoru a ECB nenese žádnou odpovědnost za jejich obsah. Navíc skutečnost, že ECB v současné době zajišťuje pro pracovní skupinu funkci sekretariátu, by neměla být v žádném případě chápána tak, že se ztotožňuje s názory vyjádřenými v doporučeních pracovní skupiny ([13]).

([8]) Viz Regulace finančních služeb: Písemné prohlášení ministra financí Rishiho Sunaka k Dolní sněmovně, HCWS307, 23. června 2020, k dispozici na adrese www.parliament.uk.

([9]) Čl. 28 odst. 2 nařízení (EU) č. 2016/1011.

([10]) Viz dokument bankovního dohledu ECB s názvem „A horizontal assessment of SSM banks' preparedness for benchmark rate reforms" ze dne 23. července 2020, k dispozici na internetových stránkách ECB www.ecb.europa.eu.

([11]) Viz dokument bankovního dohledu ECB s názvem „Report on preparations for benchmark rate reforms" ze dne 23. července 2020, k dispozici na internetových stránkách ECB www.ecb.europa.eu.

([12]) Nový čl. 23a odst. 3 nařízení (EU) 2016/1011, který má být vložen ustanovením čl. 1 odst. 2 navrhovaného nařízení.

([13]) Viz 10. bod odůvodnění navrhovaného nařízení.

6. ***Rozhodné právo dotčených smluv***

ECB vychází z toho, že podle navrhovaného nařízení by stanovená náhradní sazba nahradila ukončovanou referenční hodnotu – v okamžiku, kdy přestane být zveřejňována – v dříve uzavřených smlouvách nebo nástrojích, jejichž účastníkem je dohlížená osoba v Unii a na něž se vztahuje nařízení (EU) 2016/1011, a to bez ohledu na rozhodné právo smlouvy nebo nástroje nebo na to, kde byla referenční hodnota povolena nebo zveřejněna. Tento záměr, zdá se, vyplývá z důvodové zprávy ([14]), v níž se uvádí, že zákonná náhradní sazba ze zákona nahradí všechny odkazy na ukončovanou referenční hodnotu ve všech smlouvách uzavřených dohlíženou osobou v Unii.

7. ***Rozsah dotčených smluv***

Jak je uvedeno výše, podle navrhovaného nařízení by se pravomoc Komise stanovit náhradní sazbu týkala dříve uzavřených smluv, na něž se vztahuje nařízení (EU) 2016/1011 a jejichž smluvní stranou je dohlížená osoba v Unii. Konzultující orgán se vyzývá, aby zvážil rozšíření rozsahu smluv, na které by se tato navrhovaná pravomoc vztahovala, a to tak, aby se v případě, kdy se smlouva odkazující na referenční hodnotu, která má být nahrazena, řídí právem členského státu EU, mohla stanovená náhradní sazba na takovou smlouvu uplatnit bez ohledu na to, zda je smluvní stranou dohlížená osoba v Unii. Pomohlo by to zabránit roztříštěnosti, k níž by jinak mohlo dojít na trhu Unie, pokud jde o příslušné smlouvy – zejména přeshraniční smlouvy –, které odkazují na referenční hodnoty, kdy na některé smlouvy by se stanovení náhradní sazby mohlo vztahovat a na jiné nikoli.

8. ***Určení nevhodnosti záložních ustanovení***

ECB poukazuje na to, že navrhované nařízení nestanoví kritéria pro určení toho, že záložní ustanovení ve smlouvě, která odkazuje na ukončovanou referenční hodnotu, jsou nevhodná, a dotčená smlouva tak spadá do kategorie smluv, na které by se uplatnila stanovená náhradní sazba, pokud by se dospělo k závěru, že ukončení zveřejňování dané referenční hodnoty by mělo za následek významné narušení fungování finančních trhů v Unii. ECB vychází z toho, že tento a mnoho dalších aspektů by bylo třeba po řádné veřejné konzultaci se všemi zúčastněnými stranami vyjasnit v prováděcím aktu, který má Komise přijmout postupem podle článku 50 nařízení (EU) 2016/1011.

Konkrétní pozměňovací návrhy k těm ustanovením navrhovaného nařízení, která ECB doporučuje změnit, jsou uvedeny v samostatném technickém pracovním dokumentu včetně příslušného odůvodnění. Technický pracovní dokument je k dispozici v anglickém jazyce na internetových stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 18. září 2020.

*Prezidentka ECB*
Christine LAGARDE

([14]) Viz strana 12 důvodové zprávy k navrhovanému nařízení.